

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Identifikacijska
naljepnica

PAŽLJIVO NALIJEPI

FIL

FILOZOFIJA

Ispitna knjižica 2

FIL IK-2 D-S036

FIL.36.HR.R.K2.12

30144

12

Prazna stranica

OPĆE UPUTE

Pozorno pročitajte sve upute i slijedite ih.

Ne okrećite stranicu i ne pišite esej dok to ne odobri dežurni nastavnik.

Nalijepite identifikacijske naljepnice na sve ispitne materijale koje ste dobili u sigurnosnoj vrećici.

Ispit traje **150** minuta bez stanke.

U ovome dijelu ispita napišite esej slijedeći priložene upute i smjernice za pisanje eseja.

Možete pisati po listu za koncept, ali se njegov sadržaj neće bodovati.

Esej obvezatno napišite na list za čistopis.

Upotrebljavajte isključivo kemijsku olovku kojom se piše plavom ili crnom bojom.

Pišite čitko. Esej će se bodovati s nula (0) bodova ako je nečitko napisan.

Ako pogriješite u pisanju, pogreške stavite u zagrade, precrtajte ih i stavite skraćeni potpis. **Zabranjeno je potpisati se punim imenom i prezimenom.**

Želimo Vam puno uspjeha!

Ova ispitna knjižica ima 12 stranica, od toga 3 prazne.

Filozofija

Esej

Zadatak esejskoga tipa

Pozorno pročitajte navedene tekstove. Prema ponuđenim smjernicama napišite esej s jasnom strukturom: uvodnim dijelom (postavljanjem teze ili hipoteze), središnjim dijelom (analizom i argumentacijom) i zaključkom (sintezom).

Tema eseja: Samoljublje i sažaljenje

Prvi tekst

„Više ne misliti na sebe.” – Neka se upravo temeljito razmisli: zašto skočiti za nekim tko je pred nama upao u vodu, bez obzira što prema njemu ne gajimo nikakvu naklonost? Iz sažaljenja: tu se misli još jedino na drugoga, – kaže nepromišljenost. (...)

(...) Istina je: u sažaljenju – naime u onomu što se na pogrešan način običava zvati sažaljenjem – mi doduše ne mislimo više svjesno na sebe, ali nesvjesno vrlo snažno, kao što kad se jednom nogom poskliznemo, u tom trenu nesvjesno činimo svrhovite protukretnje i pritom očigledno upregnemo sav svoj razum.

Nesreća drugoga nas vrijeđa, ona bi nam dokazala našu nemoć, možda naš kukavičluk kad mu ne bismo pružili pomoć. Ili ona sama po sebi već umanjuje naš ugled pred drugima ili pred samima sobom. Ili u nesreći i boli drugoga leži mig da smo sami u opasnosti; a to već kao biljeg ljudske ugroženosti i slabosti uopće može na nas djelovati bolno. Tu vrstu boli i uvrede otklanjamo i nadoknađujemo djelovanjem iz sažaljenja, u njemu može biti i fine samoobrane ili čak osvete. To da zapravo snažno mislimo na sebe daje se odgonetnuti iz odluke koju donosimo u svim slučajevima kad možemo zaobići prizor patnika, nekoga tko oskudijeva ili jadikuje: to pak odlučimo ne učiniti onda kad uzmognemo nastupiti kao oni moćniji, kao pomagači, kad smo sigurni u aplauz, kad hoćemo osjetiti tomu naspramnu vlastitu sreću ili kad se tek nadamo da će nas taj prizor otrgnuti dosađivanju. (...)

Friedrich Nietzsche, *Svitanje. Misli o moralnim predrasudama*

Filozofija

Esej

Drugi tekst

Sama zapovijed da činimo drugome ono što želimo da drugi čine nama, nalazi svoju pravu osnovu samo u savjesti i osjećaju, jer kakav bi me neosporni razlog mogao privoljeti da ja, ako i jesam upravo ja, radim kao da sam netko drugi, naročito kad sam moralno uvjeren da se nikad neću nalaziti u istom slučaju? I tko će mi za to jamčiti da će se i drugi, sve i da se vjerno držim toga načela, držati njega u odnosu na mene? Zao čovjek vuče korist iz pravednikova poštenja i iz svoga vlastitog nepoštenja. On bi bio potpuno zadovoljan kad bi cijeli svijet, izuzevši njega samoga, bio pošten. Što bilo da se o tome rekne, jasno je da taj ugovor nije sasvim povoljan po čestite ljude. Ali kad me snaga moje iskrene duše identificira s mojim bližnjim te se, takoreći, osjećam u njemu, ja zato neću da on pati, da sâm ne bih patio. Ja se interesiram za nj iz ljubavi prema sebi i razlog je zapovijed u samoj prirodi koja mi ulijeva želju za blagostanjem, (...). Iz toga zaključujem da nije istina da se propisi prirodnoga zakona osnivaju jedino na razumu. Oni imaju čvršći i sigurniji temelj. Ljubav prema bližnjemu, koja proizlazi iz samoljublja, izvor je čovječke pravednosti.

Jean-Jacques Rousseau, *Emil ili o odgoju*

FIL IK-2 D-S036

01

Filozofija

Esej

Smjernice za pisanje

U eseju odredite pojmove: „samoljublje”, „sažaljenje”, „nesebičnost”, „suosjećanje”, „patnja” i „ljubav prema bližnjima”.

1. Objasnite dokaze Friedricha Nietzschea u prilog tezi da su sva djelovanja pojedinca iz sažaljenja motivirana sebičnošću pomagača.
2. Objasnite kako dobro djelovanje može biti utemeljeno sebičnim razlozima.
3. Navedite i objasnite dokaze koji podržavaju ili opovrgavaju tezu Jean-Jacquesa Rousseaua da samoljublje predstavlja ishodište istinske ljubavi prema bližnjima.
4. Objasnite tezu Jean-Jacquesa Rousseaua prema kojoj je dobro djelovanje sigurnije utemeljiti na samoljublju nego na općeprihvaćenim načelima razuma.
5. Objasnite održivost etičke teorije koja počiva na sebičnosti kao univerzalnog načela.

Argumentaciju u eseju potkrijepite primjerima:

1. pomaganja drugima koje je motivirano sebičnim razlozima
2. pomaganja drugima koje može biti na njihovu štetu.

List za čistopis

List za čistopis

03

List za čistopis

List za čistopis

03

List za čistopis

List za čistopis

03

List za čistopis

List za čistopis

03

Prazna stranica

Prazna stranica

